

ВПЛИВ ВІТАМІНІВ Е І С НА ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Л. Романович¹, Д. Мудрак², М. Романович²
 romanovychlv@gmail.com

¹Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
 ім. С. З. Гжицького, м. Львів, Україна

²Інститут біології тварин НААН, м. Львів, Україна

Кров відіграє виключно важливу роль у біохімічних процесах організму птиці. Вона є основним індикатором, за динамікою якого характеризують метаболізм, виконує трофічну, екскреторну, респіраторну, захисну, теплорегулювальну, а також корелятивну функції. Біохімічні та морфологічні показники крові реагують навіть на зміну умов утримання (кліткове і підлогове), загазованість повітря чи його мікробне навантаження, брак кисню, голодування чи взяття крові у нагодованої птиці, впливу стрес-факторів тощо. Застосування для годівлі тварин та птиці додатково введених до раціонів вітамінів є перспективним напрямом у нормуванні ефективного та безпечного живлення. Зокрема, варто зупинитись на дії вітаміну Е та аскорбінової кислоти, які проявляють широкий спектр впливів на різні метаболічні ланки та системи організму.

Мета роботи полягала у з'ясуванні впливу додаткового введення до раціону вітамінів Е і С на гематологічний профіль курчат-бройлерів.

Дослідження проводили на курчатах-бройлерах кросу РОСС-308 в одному з господарств Львівської обл. Утримання курчат було з вільним доступом до корму і води. Технологічні параметри вирощування бройлерів відповідали чинним нормам. Дослід проводили на 4 групах курчат-бройлерів по 100 голів у кожній за схемою: контрольній групі згодовували стандартний комбікорм (СК); перша дослідна група (Д1) додатково до СК отримувала вітамін Е у кількості 1 г/10 кг комбікорму; 2 дослідна група (Д2) отримувала вітамін С 2,5 г/10 кг комбікорму; 3 дослідна група (Д3) додатково до СК отримувала вітамін С 2,5 г/10 кг + вітамін Е 1 г/10 кг. Вакцинація курчат-бройлерів проводилася згідно зі схемою профілактичних щеплень. Для проведення гематологічних досліджень у курчат після декапітації брали кров у різні вікові періоди: 11-, 27-, 34- і 41-добовому віці (по п'ять особин з кожної групи).

Проведені дослідження показали, що додаткове введення до СК вітамінів Е і С мало позитивний вплив на гематологічні показники курчат-бройлерів. Зокрема, у крові курчат-бройлерів усіх дослідних груп стосовно контрольної у 27-добовому віці виявлено тенденцію до збільшення кількості еритроцитів. При цьому у бройлерів, які додатково отримували вітаміни Е і С, на 41-у добу життя кількість еритроцитів у крові була на 15 % ($P < 0,05$) більшою, ніж у контролі.

Концентрація гемоглобіну у крові курчат-бройлерів, яким застосовували вітамін Е в усі періоди досліджень, була вірогідно більшою, ніж у контрольній. Водночас за дії вітаміну С, а також поєднаної дії вітаміну С і Е вірогідне зростання концентрації гемоглобіну у крові курчат-бройлерів зареєстровано на 34- та 41-у доби життя. Необхідно зауважити, що у крові курчат-бройлерів третьої групи ці зміни були більш виражені, відповідно на 20 % ($P < 0,05$) і 17,3 % ($P < 0,01$) щодо контролю.

Колірний показник крові у курчат усіх груп у 27-добовому віці мав тенденцію до зниження. Ймовірно, це пов'язано з впливом стрес-факторів та адаптаційним періодом у розвитку птиці, що викликало незначну фізіологічну анемію внаслідок гемолізу еритроцитів. У 34- та 41-добовому віці в курчат-бройлерів дослідних груп колірний показник крові був більшим, ніж у птиці контрольної групи. При цьому в курчат, яким застосовували вітамін С, різниці порівняно з контролем були вірогідними.

Проведені дослідження свідчать про позитивну дію вітамінів Е і С на кисневотransпортну функцію крові курчат-бройлерів. Цей вплив був більш виражений за поєднаного застосування досліджуваних вітамінів.

Ключові слова: КУРЧАТА-БРОЙЛЕРИ, КРОВ, ВІТАМІНИ